

[Glistrup.]

lingen, formentlig mest hensigtsmæssigt ved at lade skolevæsenet blive administreret for sig, biblioteksvæsenet for sig osv., men det er bare ikke de problemer om storkommunerne, vi behandler i dag.

Fru Aase Olesen troede, at man sådan bare fremsatte det forslag for et principskyld. Nej, det gør vi ikke, vi fremsætter det af hensyn til menneskene, og så kan man af hensyn til de bornholmske mennesker sammenfatte tingene i én ø — én kommune. Som det ganske klart fremgår af vort forslag, er det bestemt ikke noget, som vi ifølge hr. Poul Dam ønsker at trække ned over hovedet på bornholmerne; det fremgår ganske klart af forslaget, at det er meningen, at det skal til en beboerafstemning på Bornholm. Indenrigsministeren havde ikke fornemmet noget ønske fra bornholmernes side i så henseende, men han var dog så forsigtig i hvert fald i indledningen til sit indlæg i dag at sige, at han ikke havde fornemmet noget fra kommunerne. Det er højst sandsynligt, at kommunernes folk, kommunalbestyrelsernes medlemmer osv., meget nødig ser, at der gives magt fra dem. Men det er vor bestemte opfattelse, at hvis man holder en beboerafstemning mellem bornholmerne, vil man få et overvældende flertal for, at de ønsker én ø — én kommune, og det kunne man jo få lejlighed til at se, hvis man vedtog dette forslag; så ville man nemlig virkelig give befolkningen lejlighed til at udtale sig. Hvis derimod man følger anvisningerne fra kommunisterne og kristeligt folkeparti, og hvem der nu ellers var heroppe i dag og tale for det modsatte, så umyndiggør man befolkningen, så får befolkningen ikke lejlighed til virkelig at tage stilling til dette for Bornholms befolkning centrale spørgsmål — lettelsen af skattetrykket på Bornholm — som vi behandler i dag.

Kofoed (V):

Der er måske folk her i folketinget, der er forbavset over, at jeg ikke er ordfører for partiet venstre. Jeg kan bare oplyse, at forholdene er sådan inden for vort parti, at hvis man er særlig engageret i et lokalt område, er det en anden, der er ordfører for et lovforslag som det foreliggende, og det er altså baggrunden for, at jeg ikke har ordførselskabet. Men jeg synes alligevel, jeg

føler trang til at deltage lidt i debatten efter at have hørt mange interessante udtalelser fra folk, som kun har et ret overfladisk kendskab til de bornholmske forhold.

Jeg vil først beskæftige mig med saglig argumentation og til sidst nogle polemiske bemærkninger til forslagsstilleren. Det blev bl. a. sagt, at skattetrykket er størst i hele Danmark, i hele verden, på Bornholm. Det er kun delvis rigtigt: det er rigtigt, at skattetrykket er højt, men jeg vil bare gøre opmærksom på, at dette forslag ikke vil ændre skattetrykket, fordi vi i forvejen er forpligtet af den lovgivning, der gælder også for Bornholm. Selv om jeg godt kan følge forslagsstillerens inderste tanke, nemlig at vi kunne ønske, en hel del lovgivning ikke gjaldt for Bornholm, må jeg sige, at så længe disse love gælder, vil vores skattetryk ikke kunne formindskes i den grad, bl. a. hr. Glistrup mener.

Dernæst vil jeg sige, at når man fremhæver, at skolevæsenet kunne gå bedre, beror det også på et manglende kendskab til lokale forhold. For det viser sig i praksis, at amtskommunen er et ganske udmærket samlende organ også på skolevæsenets område. Jeg vil i hvert fald vove at påstå, at skolevæsenet fungerer ganske udmærket og ikke ved en yderligere centralisering kan komme til at virke mere hensigtsmæssigt, ej heller billigere. For øvrigt er vi også underkastet den samme lovgivning med hensyn til kørselsafstande o. lign.

Må jeg yderligere sige, at forslaget bærer præg af, at hr. Glistrup, selv om han stammer fra samme ø som jeg og hans fader oven i købet fra samme kommune som jeg, har været væk fra Bornholm for længe. Når han kan udtale, at bornholmerne føler sig som bornholmere, glemmer han at tilføje, at det gør vi, men kun når vi er herovre. På Bornholm, hr. Glistrup, føler vi os fra den egn, vi er. Jeg føler mig f. eks. ikke som Rønnebo — det gør hr. Glistrup måske — jeg føler mig som Neksøbo, og der er meget forskel. Jeg vil gerne gøre hr. Glistrup og folketinget opmærksom på, at der er dobbelt så langt fra Rønne til Neksø, som der er fra Neksø til Rønne. Der er også uhyre stor forskel på en Haslebo og en Rønnebo, for slet ikke at tale om en Pederskerbo. Hr. Glistrup skal vide, at den slags har han glemt, og derfor tror jeg, den kommune-